

slag, der ere forelagte af Justitsministeriet, saa maatte jeg ogsaa erkjende, at disse vare absolut nødvendige for iøeblikkelig at ordne den Reistilstand, der fulgte af den almindelige Forandring af vore Statsformer. Idet jeg gik ud fra denne Betragtning, og idet jeg tillige meget snart maatte erkjende, at de Forberedelser til Cultusministeriets Lovgivningsudkast, der deels udtryffeligt vare lovede og tilfagte, deess fordrøde efter Sagens Natur, ikke kunne tilveiebringes i den Tid, inden hvilken denne Rigsdag kom sammen, selv efter at den er kommen sammen, saa maatte jeg give Afslag paa, at forelægge større Lovudkast denne Gang og altsaa lade denne Gjæld fremdeles hvile paa mig eller vedkommende Ministerium, og jeg maatte indfrænte mig til, ved Siden af den regelmæssige Bestyrelse af de løbende Forretninger, at fremme saadaane Foranstaltninger, der kunne fremmes ad den administrative Vej, og af hvilke nogle af større Betydning maaskee ville fremtræde endnu medens denne Rigsdag er samlet. Med disse Bemærkninger anbefaler jeg det forelagte Lovudkast til Thingets Behandling.

Det forelagte Lovudkast er saalydende:

Udkast til en Lov angaaende Ophævelse af den Skolelærerne paa Landet paa hvilende Afgift under Navn af Degnepension.

§ 1.

Den ved Danste Lov 2—15—13 Degnekaldene paa Landet paalagte Afgift til det lærde Skolevæsen, der nu under Navn af Degnepension paa hviler Skolelærerembederne, skal til Fordeel for Skolelærerne bortfalde fra 1ste Januar 1850.

§ 2.

Hvor Afgiften hidtil er udredet af Skolelærerne selv, bliver som Følge heraf fra det nævnte Tidspunkt Intet at erlægge; hvor den derimod hidtil enten er tilsvaret af Kommunen eller overtaget af Andre, ville de Vedkommende fremdeles have at udrede et til den hidtil erlagte Degnepension svarende Beløb, der bliver at tillægge Stedets Skolelærer som en Forbedring i hans Løn.

§ 3.

Paa de enkelte Steder, hvor Afgiften ikke længer tilfalder det lærde Skolevæsen, men er overladt Kjøbstadcommuner til anden Anvendelse, skal den bortfalde efterhaanden i Løbet af 5 Aar, saaledes at den i dette Tidrum aftager med $\frac{1}{3}$ Deel aarlig og ganske ophører ved Udgangen af Aaret 1854. Saaer Noget derved Krav paa Erstatning for Tab af Embedsindtagt, udredes Erstatningen af Kommunen.

Motiverne til foranstaaende Lovudkast ere saalydende:

Af den større Deel af Landsbysskolelærerembederne i Danmark udredes under Navn af Degnepension en, tidligere paa Degnekaldene ifølge Danste Lov 2—15—13 hvilende og til $\frac{1}{3}$ af den saakaldte Degnetrave fastsat, Afgift til de lærde Skoler, der tilsammen indbringer omtrent 4200 à 4300 Rbd aarlig.

Oprindelsen til dette Forhold skriver sig alt fra de catholske Tider, da der paa mange Steder ikke gaves faste Degne, men man behjælp sig med en Discipel fra en af de nærmeste Klosterkoler, der udsendtes for at assistere ved Kirketjenesten og efter endt Forretning vendte tilbage til Klosteret, samt for denne sin Tjeneste oppebar Degnekaldets Indkomster. Efter Reformationens Indførelse vedblev den samme Indretning en Tidlang, kun med den Forandring, at Latinskolernes Disciple traadte i Klosterkole-Disciplenes Sted, og node den Indtagt af Degnekaldene, som disse hidtil havde havt. Dog var det ikke allevegne, at Degnetjenesten besørgebes paa denne Maade, men kun i de Kjøbstæderne, nærmest liggende Sogne, hvortil Latinskolernes Elever uden Vanskelighed kunde begive sig hen; paa de længere fralliggende Steder var der derimod faste, bosiddende Degne, der som Løn for deres Arbejde oppebare Embedernes Indtagter, og almindeligviis benævnedes Sædebegnene i Modsetning til de fra Latinskolerne udsendte Disciple, der tillagdes Navnet Løbedegne.

Det viste sig imidlertid, at denne Indretning med saakaldte Løbedegne var mindre hensigtsmæssig, idet paa den ene Side Degneforretningerne og den dermed forbundne Under-